

Fritids- och kulturförvaltningen

Administration och föreningsstöd

Pernilla Larsson, nämndsekreterare/utvecklare

0589-874 62

pernilla.larsson@arboga.se

Fritids- och kulturnämnden

Riktlinjer för tillfällig lokaluthyrning

Förslag till beslut

Fritids och kulturnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta.

1. Anta föreslagna riktlinjer
2. Ta bort Fritidsgården som objekt

Sammanfattning

Fritids- och kulturförvaltning har tillsammans övriga förvaltningar och bolag sett över dokumentet riktlinjer för tillfällig lokaluthyrning. Förvaltningen har gjort en omvärldsbevakning genom att fråga ett 30-tal kommuner om de har riktlinjer för hallar och anläggningar, och vad som isåfall gäller. Ungdomsfullmäktige har fått lämna in sin syn på riktlinjerna.

Förvaltningen har under sitt arbete med riktlinjerna främst utgått från ett barn- och ungdomsperspektiv, då det är ett politiskt utpekade område.

Riksidrottsförbundets riktlinjer för barn- och ungdomsidrott utgår främst från fem områden.

- Trygghet
- Delaktighet
- Glädje
- Allsidighet
- Hälsa

Riktlinjerna från riksidrottsförbundets ska läsas som deras sätt att beakta barnkonventionen i den praktiska idrottstillämpningen.

De flesta idrottsföreningar i Arboga är anslutna till riksidrottsförbundet.

Efter utredningen så lades två punkter in i stycket riktlinjer för idrottsanläggningar och idrottshallar punkterna 20 och 21.

20 Alkohol­f­ort­ar­ing ­ar­ inte till­at­et i an­l­ag­g­ning­ar­na/hall­ar­na i samband med idrott­se­ven­em­ang eller arrangem­ang och verksam­heter som rik­tas helt eller del­vis till barn och ungdom­ar.

21 Alkohol­f­ort­ar­ing f­ar­ endast ske n­ar hyresg­asten bok­at in speciella arrangem­ang, enligt s­ar­skild arrangem­ang­staxa och d­ar en 18­arsgr­ans g­aller f­or entr­er. Hyresg­asten ansvarar f­or att s­oka de eventuella tillst­and som beh­ovs f­or arrangem­an­get.

Ärend­ebeskrivning

RF­:s policy till idrottsf­orening­ar:

- Att inga alkohol­drycker ska f­orekomma bland vare sig ledare eller aktiva i samband med idrotts­verksamhet f­or barn och ungdom­ar till exempel under tr­ning­sl­ager och t­av­ling­ar eller resor till och fr­an dessa.
- Att i samband med idrott­se­ven­em­ang undvika f­ors­aljning av alkohol­drycker till allm­an­heten. I det fall utsk­ankning f­orekommer i samband med st­orre arrangem­ang av evenem­ang­skarakt­ar har arrangerande f­orbund/f­orening ett s­arskilt stort ansvar f­or att ordningskravet beaktas.
- Att det i samband med publika idrott­se­ven­em­ang finns erforderlig kontroll vid entr­er f­or att f­orh­indra inf­orsel av med­havda alkohol­drycker.
- Att idrottsf­orening­ar uppm­arksammar g­allande lagstiftning och tillst­andsenhetens anvisning­ar vid utsk­ankning av alkohol­drycker.
- Att verka f­or att f­ors­aljare av alkohol­drycker och s­ar kallad folk­ol vid idrott­se­ven­em­ang har tydliga riktlinjer f­or hur f­ors­aljningen ska g­ar till, detta i avseende att f­orh­indra ­over­konsumtion och att det kommer minder­ariga till del.
- Att idrottsf­orening­ar och f­orbund uppm­arksammar g­allande lagstiftning avseende marknadsf­oring av alkohol.
- Att alkohol­brans­chens sponsring/m­arknadsf­oring av varum­arke och s­ar kallad l­att­drycker, vilka kan f­orv­axlas med alkohol­drycker, ej ska rik­tas till barn- och ungdom­s­verksamhet.

- Att idrottsföreningar och förbund i sponsorsammanhang avstår från sådana åtaganden som kan uppmuntra eller på annat sätt leda till ökad alkoholkonsumtion.
- Att vi inom idrottsrörelsen är medvetna om att allmänhet och media ställer större krav på oss än på gemene man när det gäller förhållandet till alkohol. Det innebär att idrottsföreningar, förbund eller enskilda idrottsföreträdare under resor, vid officiella uppdrag är medvetna om att de representerar hela idrotten och uppträder därefter.
- Att idrottsföreningar och förbund tar avstånd från vissa fria supporterföreningars så kallad supporteröl.
- Att Specialidrottsförbundet i samverkan med SISU Idrottsutbildarna och nykterhetsrörelsen tar upp alkoholfrågorna i sin ledarutbildning för att stimulera förbund, föreningar, ledare och aktiva till diskussioner i syfte att nå en samlad policy anpassad efter det egna förbundets och den egna föreningens förutsättningar.
- Att ledare och tränare som ett led i denna utbildning görs uppmärksamma på att många barn och ungdomar har föräldrar med missbruksproblem och att dessa barn och ungdomar därför kan behöva speciellt stöd.

Riksidrottsförbundets Riktlinjer för barn- och ungdomsidrott

Ett stycke ur trygghet för barn och ungdomsidrott

”Idrottsrörelsen ska vara en plats där alla barn och unga känner sig välkomna och trygga. Det förutsätter att alla inom idrottsrörelsen aktivt arbetar för att främja idrottsrörelsens människosyn och visar respekt för alla människors unika och lika värde. Det förutsätter även andra typer av insatser med syfte att förebygga och åtgärda otrygghet. En trygg miljö är en plats där barn och unga har möjlighet att utvecklas både fysiskt, psykiskt, socialt och kulturellt, i sin egen takt och efter sina egna förutsättningar. En trygg miljö är också en inkluderande miljö. En plats där alla barn och unga får vara, klä sig och uttrycka sig som individen vill så länge det inte innebär att andra kränks eller begränsas. Trygg idrott är fri från diskriminering. Alla

individer, varje förening och varje förbund inom idrotten förväntas uppmärksamma och motverka att något barn eller någon ungdom missgynnas eller behandlas sämre utifrån de sju diskrimineringsgrunderna: Kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Det är även av största vikt att arbeta för att vårdnadshavares sociala bakgrund och ekonomiska förutsättningar inte ska hindra barns och ungas deltagande. En trygg idrott är dessutom fri från osunda träningsmetoder, kränkningar, trakasserier, våld och övergrepp. Tryggheten innebär också att alla miljöer är nyktra och drogfria.”

Kommunens ANDT

Policyinledning är:

- Att samhällsinvånarna mår bra utgör en viktig del i skapandet av ett hållbart samhälle med en god livsmiljö. En del av det arbetet utgörs av att motverka och förebygga faktorer som har en negativ påverkan på vår hälsa. Ett effektivt förebyggande arbete syftar till att begränsa alkoholens och tobaksbrukets negativa effekter samt verka för ett narkotika- och dopingfritt samhälle (ANDT). Insatser krävs i olika omfattning från en rad olika håll för att underlätta för varje individ att göra hållbara val. Det har blivit alltmer vanligt förekommande att även spel om pengar inkluderas i ANDT-arbetet. Vid implementeringen av den här policyn ingår att även minska skadeverkningarna av ett ohälsosamt spelande som en del av det förebyggande arbete. Det ANDT-förebyggande arbetet behöver fungera områdesövergripande och innehålla både ett hälsofrämjande- och ett brottsförebyggande perspektiv. De insatser som gör skillnad berör flera av kommunens verksamheter, vilket ställer höga krav på god samordning och ett långsiktigt förhållningssätt

Utgångspunkten i dokumentet på lokal nivå:

- Kommunerna utgör en central roll i implementeringen av regeringens ANDT-strategi. Idag sker mycket av det

förebyggande arbetet i samverkan mellan kommunen, Västra Mälardalens Kommunalförbund, polismyndigheten, länsstyrelsen och civilsamhället. I dagsläget bedrivs mycket ANDT-arbete inom de kommunala förvaltningarnas befintliga verksamhet med olika slags inriktningar. Socialförvaltningen ansvarar bland annat för myndighetsinsatser för barn i behov av stöd och skydd samt vuxna missbrukare. Inom barn och utbildningsförvaltningen bedriver elevhälsan ett förebyggande och hälsofrämjande arbete, samtidigt har alla barn och elever enligt skollagen rätt till undervisning där frågor som rör tobak, alkohol, narkotika och doping integreras i olika ämnen. Fritids- och kulturförvaltningen fungerar som en viktig del i det förebyggande arbetet genom att bland annat bedriva fritidsverksamhet för barn och unga och har även en nära samverkan med kommunens föreningsliv.

Förebyggande rådet har en central roll i kommunens brottsförebyggande och hälsofrämjande arbete, vilket även samspelar med ett effektivt förebyggande av alkohol- och narkotikaanvändning, tobaks och dopningsbruk. För varje mandatperiod upprättar rådet en verksamhetsplan som innehåller prioriterade områden utifrån den lokala lägesbilden. Utifrån verksamhetsplanen utarbetas årligen en handlingsplan med aktiviteter där konkreta åtgärder utifrån ANDT-målen i den här policyn ska ges utrymme.

- Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag och Arboga kommun har antagit riktlinjer för hur barns rättigheter ska implementeras i verksamheterna. Arbetet bygger bland annat på principerna om att barnets bästa alltid ska komma först och att varje barn har rätt att överleva och utvecklas. ANDT-arbetet behöver utgå ifrån att barn skyddas ifrån skadliga effekter av ANDT och där barn och ungas behov ska synliggöras och beaktas.

Alkoholhandläggarens svar om: Alkoholhandläggning

- En förening kan söka enligt alkohollagen om serveringstillstånd för slutna sällskap. Tillståndet kan avse stadigvarande verksamhet eller enstaka tidsperiod/ tillfälle. Ett slutet sällskap ska ha ett annat gemensamt intresse mellan medlemmarna, utöver själva tillfället som alkoholservingen

avser (ofta är det föreningar av olika slag som vill fira ett jubileum eller liknande). Ett slutet sällskap ska alltså avse ett specifikt sällskap med i förväg bestämda gäster, det bör även finnas en medlemsförteckning. Evenemang där man kan lösa medlemskap i dörren kan inte vara slutna sällskap, inte heller om man har marknadsfört evenemang mot allmänhet genom annonsering (även i sociala medier). Har man ett stadigvarande tillstånd för slutna sällskap så kan man ju marknadsföra verksamheten, det vill säga just att man har lokal för slutna sällskap, men man kan inte bjuda in allmänheten på det sättet till specifika evenemang.

- När en förening söker alkoholtillstånd gäller att när de lämnar en ansökan om serveringstillstånd behöver de veta vilka som kommer vilka datum, därför behöver de ha viss framförhållning för att ansökan ska kunna handläggas. Det är även alltid omständigheterna i det enskilda fallet som avgör om ett tillstånd kan beviljas eller inte.
- Lagstiftaren i förarbeten till alkohollagen för ett resonemang om att idrott och alkohol inte hör ihop, således ska kommunen vara mer restriktiv vad gäller ansökningar om serveringstillstånd i sådana lokaler/arenor som är avsedda för idrott. Detta gäller särskilt om evenemang helt eller delvis riktar sig till barn och ungdomar.
- Ett serveringstillstånd ska omfatta ett visst avgränsat utrymme som disponeras av tillståndshavaren. Serveringen ska vara överblickbar för tillståndshavaren/personalen och avgränsningen ska vara tydlig (det finns uttalat på vilket sätt, men det ska tydligt framgå att det är en avgränsad yta så att ingen medför alkohol ut från serveringsytan, eller medtar alkohol som inte köpts på serveringsstället in på ytan). Detta innebär att det blir svårt att ha del av en lokal för slutet sällskap. Det handlar då bland annat om hur man säkerställer att ingen utanför det slutna sällskapet får tillträde.
- Som exempel kan man tänka att någon driver ett café och vill avsätta ett rum för slutet sällskap med servering. Detta är endast möjligt om gästen då abonnerar hela caféet under tillställningen, eller om det finns separat entré till det rummet. Det går alltså inte att ha övriga caféet öppet för allmänheten

samtidigt som alkoholserving i slutet sällskap sker i del av verksamhetens lokal.

- För att det ska vara ett slutet sällskap så gäller det ska vara ETT sällskap åt gången (ett företag, en förening eller liknande) för att det ska anses som slutet.

Omvärldsbevakning

28 kommuner svarade på förvaltningens frågor om hur deras riktlinjer och policyn är utformade gällande alkoholförtäring i kommunens lokaler. Alla som svarade, förutom en kommun, tillät inte alkohol i samband med seniormatcher, undantag kan givetvis ske. Ett exempel kan vara att alkoholförtäring tillåts vid matcher av högre dignitet, elit eller semi-elit och där avskild restaurangdel finns. Några kommuner svarade att det till exempel skulle kunna handla om att entreprenören, som har hand om driften av till exempel en bowlinghall eller en speedwaybana, skulle kunna ha alkoholförsäljning vid vissa evenemang/tävlingar, givet att tillstånd söks. Många kommuner svarade att kommunen strävar efter att miljöer där barn och ungdomar vistas är alkoholfria. Därför beviljas inte serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang eller arrangemang och verksamheter som riktas helt eller delvis till barn och ungdomar.

Barnkonsekvensanalys

- 1 januari 2020 blev barnkonventionen lag och alla beslut ska innefatta en barnkonsekvensbeskrivning. Barnkonventionen består av 54 artiklar varav fyra av artiklarna speglar barnkonventionens huvudprinciper, de så kallad grundprinciperna.
- **Artikel nummer 3**-vid alla åtgärder som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.

Många som besöker matcherna/lokalerna är barn. Finns alkohol i hallar/anläggningar blir det ytterligare ett ställe där det inte är fritt från att exponeras för alkohol. Ett ställe som enligt flera instanser bör vara alkoholfria för barn och ungdomars bästa,

exempelvis enligt riksidrottsförbundets alkohol-och drogpolicy. Arboga har en hög riskkonsumtion av alkohol enligt Västmanlands rapport "Hälsan i Västmanlands kommuner och områden 2018

- **Artikel nummer 12-Varje** barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Ungdomsfullmäktige.

Ungdomsfullmäktiges tankar om riktlinjer för tillfällig lokaluthyrning och ANDT-policyn:

"Om det bara är vuxna som är med på evenemanget (sport eller kultur) så är det okay att sälja alkohol. Om det kan ge mer pengar till klubbarna så är det bra. På fester är det inte okay att servera alkohol tycker många.

Det finns risk att det blir en fara för både unga och vuxna. Och det känns som att det finns risk för samling av obehöriga vid servering av alkohol.

Så det finns dem som tycker det är okay att servera alkohol och så finns det dem som säger nej till att servera alkohol på evenemang eller fester."

Efter utredningen så lades två punkter in i stycket riktlinjer för idrottsanläggningar och idrottshallar punkterna 20 och 21.

- 20 Alkoholförtäring är inte tillåtet i anläggningarna/hallarna i samband med idrottsevenemang eller arrangemang och verksamheter som riktas helt eller delvis till barn och ungdomar.
- 21 Alkoholförtäring får endast ske när hyresgästen bokar in speciella arrangemang, enligt särskild arrangemangstaxa och då en 18-årsgräns gäller för entré. Hyresgästen ansvarar för att söka de eventuella tillstånd som behövs för arrangemanget.

Susanne Lundberg
Fritids- och kulturchef

Pernilla Larsson
Nämndsekreterare/utvecklare

Skickas till: